

Each game belonged
recognizably
to the same
w o r l d
and acknowledged
a c o m m o n
o r i g i n .
Y e t w a s
entirely new.

This is the
art of life.

j u l i

5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

j u l y

5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

a u g u s t

Klaas- pärl- mäng

Kunstiline juht / Artistic Director -
"magister ludi" Peeter Vähi

glasperlenspiel

Pärnu, Tallinn, Tartu, Jõhvi, Narva, Viljandi, Kuressaare, Riia

sisukord

contents

- 8 Meenutusi eelmisest festivalist
Press resonance of the last festival
- 10 Kava / Program
- 12 Vabamüürlus muusikas
Masonic Music
- 20 Tokyo Filharmoonia Koor
Tokyo Philharmonic Chorus
- 26 Bütsantsi riitus / *Byzantine Rite*
- 30 Muusika klaasharmonikale
Music for Glass Harmonica
- 38 Häälled Venemaalt, Hispaaniast ja Hiinast
Sounds of Russia, Spain and China
- 46 MozArt
- 54 Heliloojate ajastu lõpp
The End of Composers' Time
- 58 Mozartite kolm põlvkonda
Three Generations of Mozarts
- 67 Korraldajad, tänud, aadressid
Organizers, thanks, addresses

PRESSIARVUSTUSED 2005

PRESS RESONANCE
2006

Pianist Piotr Anderszewski, 16aastane viiulikunstnik Christoph Koncz, bandoneoni virtuoos Carel Kraayenhof ning maailma-eestlased... – kõik nad on juba kuulajaid vaimustanud ja toonud Pärnusse tõelist muusikalist maailmahõngu. /.../ Baden-Badeni sümfooniaorkester demonstreeris, miks on maailmas nii kõrgelt hinnatud saksa vaskpillikultuur, kuidas 10 trompetit ka Eliisabeti kirikus ei lukusta, vaid paitavad kõrvu. EL kammerorkester tõestas, et Haydni virtuoosse sümfoonia ettekandel on dirigent tarbetu, kui väljatöötatud ansamblikultuur realiseerub kammermuusikute kõrgtasemel.

(Eesti Ekspress / Areen, 28.07.05)

Eri valdkondi ühendavate kontsertide juures on väga oluline häälestada need ühele lainele, kogu õhtu n-ö läbi komponeerida. Ning siin tuli festivali juhile Peeter Vähile appi komponist Peeter Vähi. Materjal oli valitud ideaalilähedaselt... Dirigent Jüri Alpernt /.../ tegi seekord ühe oma parematest esinemistest. Salieri teoste puhul sobis hästi temale omane joviaalsus, dirigendi žestid löid vastava meeleolu. /.../ Võimekate vokaalsolistide kvartett on ikka veidi harali, aga vahest aeg kujundab meile ka tõeliselt kokkusulava ja tasakaalustatud häälltega oratooriumikvarteti.

(Sirp, 12.08.05)

“Klaaspärlimäng” on selgelt tajutava ning mõtlema paneva “kiiksuga” nii muusikute kui esitatava muusika valiku poolest. Kui “kiiks” oleks odav müüginipp, siis kuulaja loobuks mängus osalemast, reageerides kiire tühimusega ja pettumusega. “Klaaspärlimängu” kiiksul on tänaseks 10-aastane kõrgkvaliteedi märk minevikust, mis garanteerib kvaliteedi olevikus ning usalduse tulevikuks.

(Eesti Ekspress / Areen, 14.07.05)

Ime ise oli aga pianist – Mozarti muusika loomulik siirus sündis justkui samal hetkel, pianisti käe all. See d-moll kontsert on iseenesest lüüriline teos ja rikas kaunitest kujunditest. Pjotr Anderszewski ei muutunud tundeliseks, see oleks liiga piiratud tõlgendus. /.../ Duo Martinika on andnud väga originaalseid kontserte... Õhtu kavas oli julgeid kõrvutamisi... Ometi ei saavutanud muusikaõhtu oodatud ühtlast kõrgtaset... “Aliina” ei toiminud publikule ootuspäraselt, pigem tekitas küsimärgi. (Sirp, 05.08.05)

Kontserdi pealkirjaks on “Ida – kauge ja lähedane”, millest johtuvalt on valitud kõik teosed. Avalooks on Arvi Pärdi teos “Orient & Occident”, mis kannab terve õhtu põhimõtet.

(Linnaleht, 17.08.05)

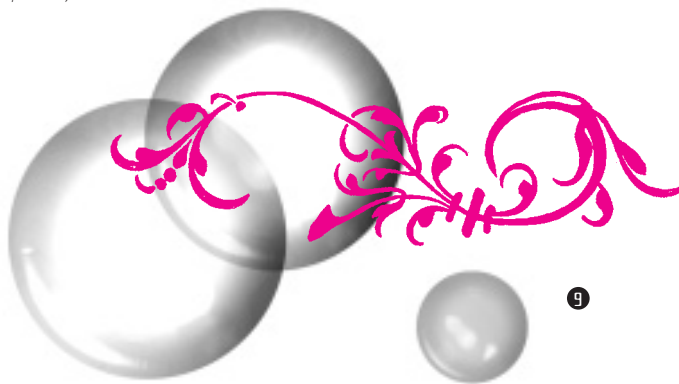
Klaaspärlimäng on Eesti muusikamaastikul väga omanäoline muusikapidu. Selles on igal sammul tunda festivali kunstilise juhi /.../ käekirja. /.../ Seda suundumust toetavad muusikasillad on heaks teejuhiks 21. sajandi võimaliku maailmarahu suunas. (Äripäev, 05.08.05)

28. VII püstitatakse Pärnu Linnaorkestri poolt taas igavene küsimus: kas Salieri tappis Mozarti ja festivali kunstiline juht /.../ lisab kõhklusi – äkki see polegi tõsi?

(Sirp, 15.07.05, Estonia)

... festival on /.../ ideeliselt kristalliseerunud ja kõige paremas mõttes elitaarne ning sellest on saanud mõtteid liigutav muusikasündmus. Pärlimängul on parajad dimensioonid, teda on võimalik haarata tervikuna, kuid ka igal üksikul kontserdil on oma “vitamiin”, mis tekitab huvi...

(Muusika, 10 / 2005)

L 8 juuli kell 20 / **Sat July 8th at 8 pm**
Pärnu kontserdimaja / Pärnu Concert Hall

VABAMÜÜRLUS MUUSIKAS / **MASONIC MUSIC**

Rahvusoper Estonia solistid, koor ja orkester /
Estonian National Opera soloists, Chorus and Symphony Orchestra
Andrus Haav (viul / violin)
Dirigent / Conductor – Arvo Volmer

R 14 juuli kell 20 / **Fri July 14th at 8 pm**

Tartu Jaani kirik / St John Church, Tartu

L 15 juuli kell 18 / **Sat July 15th at 6 pm**

Jõhvi kontserdimaja / Jõhvi Concert Hall (Ida–Viru county)

P 16 juuli kell 20 / **Sun July 16th at 8 pm**

Pärnu kontserdimaja / Pärnu Concert Hall

TOKYO FILHARMOONIA KOOR / **TOKYO PHILHARMONIC CHORUS**

Fujisaki Shigeyasu (*shinobue*-flööt, *shinobue*-flute)
Dirigent / Conductor – Matsubara Chifuru

P 16 juuli kell 20 / **Sun July 16th at 8 pm**

Viljandi Jaani kirik / St John church, Viljandi

E 17 juuli kell 19 / **Mon July 17th at 7 pm**

Narva Aleksandri kirik / St Alexander church, Narva (Ida–Viru county)

T 18 juuli kell 20 / **Tue July 18th at 8 pm**

Pärnu Eliisabeti kirik / St Elisabeth church, Pärnu

BÜTSANTSI RITUS / **BYZANTINE RITE**

Ensemble “Jouissance” (Australia)

L 22 juuli kell 19 / **Sat July 22nd at 7 pm**

Tallinna raekoda, Tallinn Town Hall

P 23 juuli kell 20 / **Sun July 23rd at 8 pm**

Pärnu kontserdimaja / Pärnu Concert Hall

E 24 juuli kell 19 / **Mon July 24th at 7 pm**

Riia Mustpeade Vennaskonna hoone / House of Blackheads, Riga

MUUSIKA KLAASHARMOONIKALE / **MUSIC FOR GLASS HARMONICA**

Thomas Bloch (klaasharmonika / glass harmonica, Prantsusmaa / France)

Neeme Punder (flööt / flute)

Olev Ainomäe (oboee)

Tobiase keelpillikvartett / Tobias String Quartet

K 26 juuli kell 20 / **Wed July 26th at 8 pm**
Pärnu kontserdimaja / Pärnu Concert Hall

HÄÄLED VENEMAALT, HISPANIAST JA HIINAST / **SOUNDS OF RUSSIA, SPAIN AND CHINA**

Heiki Mätlik (kitarr / guitar)

N 27 juuli kell 20 / **Thu July 27th at 8 pm**
Pärnu kontserdimaja / Pärnu Concert Hall

MOZART

Pärnu Linnaorkester / Pärnu City Orchestra
Ralf Taal (klaver / piano)
Dirigent / Conductor – Olari Elts

L 29 juuli kell 20 / **Sat July 29th at 8 pm**
Pärnu kontserdimaja / Pärnu Concert Hall
P 30 juuli kell 19 / **Mon July 30th at 7 pm**
Riia toomkirik / Riga Dome church

HELILOOJATE AJASTU LÕPP / **THE END OF COMPOSERS' TIME**

Tatjana Grindenko (viil / violin, Moskva / Moscow)
Kammerorkester / Chamber orchestra "Opus Posth" (Moskva / Moscow)

P 6 august kell 20 / **Sun Aug 6th at 8 pm**
Pärnu kontserdimaja / Pärnu Concert Hall

MOZARTITE KOLM PÕLVKONDA / **THREE GENERATIONS OF MOZARTS**

Maano Männi (viil / violin)
Toomas Vana (klaver / piano)

juuli 8 July at 8 pm Pärnu Concert Hall
kell 20
Pärnu kontserdimaja

VABAMÜÜRLUS MUUSIKAS MASONIC MUSIC

RAHVUSOOPER ESTONIA KOOR JA ORKESTER /
ESTONIAN NATIONAL OPERA CHORUS AND ORCHESTRA

Janne Ševtšenko (sopran / soprano)

Riina Airene (metsosopran / mezzo soprano)

Urmas Põldma (tenor)

Vladislav Horuženko (tenor)

Mart Laur (bass / basso)

ANDRUS HAAV (viilul / violin)

Koormeister / Choral master Elmo Tiisvald

Dirigent / Conductor ARVO VOLMER

Koostöös Rahvusooperiga Estonia /

In co-operation with Estonian National Opera

VABAMÜÜRLUS MUUSIKAS / MASONIC MUSIC

12

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791)

“Eine kleine Freimauer-Kantate” / “Väike vabamüürlik kantaat” /
“Little Masonic Cantata” K 623 (1791)

Jean Sibelius (1865–1957)

Viulukontsert d-moll / Violin Concerto in D minor Op 47 (1903)

Allegro moderato

Adagio di molto

Allegro ma non tanto

Wolfgang Amadeus Mozart

**Muusikaline draama “Thamos, Egiptuse kuningas” /
musical drama “Thamos, King Of Egypt” K 345** (1773)

Muusikalugu tunneb mitmeid vabamüürlastest suuri heliloojaid: Johann Christian Bach, Leopold Mozart, Joseph Haydn, Ludwig van Beethoven (?), Franz Liszt, Niccolò Paganini, Charles Gounod, Felix Mendelssohn-Bartholdy, Hector Berlioz, Giacomo Puccini, Franz Schubert, George Gershwin... Suurim neist oli kahtlemata Wolfgang Amadeus Mozart. Mozarti seostest vabamüürlusega on säilinud hulgaliselt tõendeid ning ka tema vabamüürlusele viitavate sugemetega muusika on mitmekesine ja rikas. Kuid iga võimaliku sildikleppimisega muusikateostele tuleb olla ettevaatlik. Vabamüürlasted kasutasid muusikat oma rituaalide läbiviimisel, aga samuti lõõgastusvahendina (Mozartiga samasse looži kuulusid ka mõned tolaaegsed Euroopa tippmuusikud), muusika kõlas ka nende korraldatud heategevuskontsertidel. Lisaks spetsiaalselt vabamüürlikeks rituaalideks kirjutatud või kohandatud muusikale on Mozartil teoseid, mis kasutavad küll vabamüürlikku temaatikat, kuid ei olnud otseselt vennaskonna rituaalidega seotud. Nii mõnigi neist on kirjutatud aastaid enne looži liikmeks astumist. Esimene teos vabamüürluse teemal on 16aastase geeniuuse loodud “Ood Püha Johannese Loožile”. Aasta hiljem sünnib muusikaline illustratsioon Mozarti kaasaegse Tobias Philipp von Gebleri kangelasdraamale “Thamos, Egiptuse kuningas”. Muusikalise algmaterjali lõi Mozart nooruses, küpse heliloojana töötas ta teose ümber. Viimases versioonis kõlab juba äratuntavaid muusikalisi vihjeid veel sündimata ooperile “Don Giovanni”. “Väike vabamüürlik kantaat” valmis päris Mozarti elu lõpul ning on tellimusteos Taaskroonitud Lootuse Looži templi sissepühitsemiseks. See oli aeg, mil helilooja tundis end väga halvasti ning kahtlustas, et ta on mürgitatud. Vaatamata sellele juhatas autor ise kantaadi esmaettekannet. Seda vaid loetud päevad enne oma surma.

Soome Esimesse Looži kuulunuist on tuntuim vast Johan Julius Christian Sibelius (tuntud kui Jean Sibelius), kes oli ka surmani vennaskonna organist. Alguses köitis teda improviseerimine tseremooniade saateks ning õige pea lasi helilooja end veenda ning kirjutas muusikat looži rituaalide tarbeks. Tseremooniateks loodud ning kohandatud muusika kulminatsiooniks sai aastal 1927 "Musique Religieuse'i" esietekanne, mille esimesteks hindajateks olid Sibeliusa atekaaaslased. Sibeliusa Viilulikonsert kanti esmakordselt ette 1904. Autor ei lubanud seda trükkis avaldada ning viis sisse rea märkimisväärsed muudatusi. Teise versiooni ettekannet juhatas Berliinis 1905 Richard Strauss. Kuigi kontserdi esmaversioon eeldab viiulisolistilt mõnevõrra suuremat virtuosust, on Sibeliusa ümbertöötatud variant enam mängitavaid kontserte maailma viiuliliteratuuris.

- viiuldaja **Andrus Haav** on esinenud solistina sümfoonia- ja kammerkontsertidel ning andnud iseseisvaid kontserte nii Eestis kui ka teistes Euroopa maades
- aastast 1997 Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia pedagoog
- aastast 2000 Soome Rahvusopera sümfooniaorkestri kontsertmeister

- **Rahvusopera Estonia** orkester annab igaõhtuste etenduste kõrval ka regulaarselt kontserte
- esinetud Händeli festivalil Halles, korduvalt Savonlinna ooperifestivalil, Taanis, Norras, Rootsis, Saksamaal, Belgias, Venemaal ning antud külalisetendusi erinevates ooperiteatrites
- muusikalavastustes osalemise kõrval annavad Rahvusopera Estonia koor ja orkester kontserte: galakontserdid, vokaal-sümfooniliste teoste ettekanded

- **Arvo Volmer** on Rahvusopera Estonia loominguline juht
- Adelaide'i (Austraalia) Sümfooniaorkestri muusikajuht
- Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia professor
- seisnud külalisdirigendina paljude orkestrite ees (Soome Raadio sümfooniaorkester, Göteborgi Sümfooniakud, Hollandi Raadio sümfooniaorkester, Birminghami sümfooniaorkester, Berliini Raadio sümfooniaorkester, Prantsuse Rahvusoorkester)
- juhatanud oopereid ja ballette Moskva Suures Teatris, Soome Rahvusopera, Oulu Linnateatris, Malmö Ooperi- ja Muusikateatris, Norra Ooperis
- salvestanud ERSOga kõik Eduard Tubina sümfooniad (Alba Records), rootsi nüüdismuusikat (Phono Suecia, Sterling Records), eesti muusikat (Warner / Finlandia Records, Antes, Signum)

Arvo Volmer

There have been many Masonic composers throughout the centuries including such great names as Johann Christian Bach, Leopold Mozart, Joseph Haydn, Ludwig van Beethoven (?), Franz Liszt, Niccolò Paganini, Charles Gounod, Felix Mendelssohn-Bartholdy, Hector Berlioz, Giacomo Puccini, Franz Schubert, George Gershwin, to name a few, but perhaps the most famous of them was Wolfgang Amadeus Mozart. Mozart's Masonic connections are well documented and Mozart's Masonic music is rich and varied, but any listing is subject to criticism. Music was used in the Degrees, performed at refreshment as entertainment (Mozart's Lodge contained some of the finest performers in Europe) and at special public concerts, frequently given by the Lodges for charitable purposes. So we have ritual music, music written for or adapted for entertainment at Masonic functions, and music on Masonic themes, not intended for performance in Lodge, some of which as we have seen, was written before he joined the fraternity. Mozart's first composition with a Masonic theme was "Ode To A Solemn St John's Lodge" written in Salzburg at the age of 16. A year later he wrote incidental music to a play, "Thamos, King Of Egypt" (1773). "Thamos" – written when Mozart was a teenager but later revised – musically illustrates a contemporary play by Tobias Philipp von Gebler. Musically, in the darker moments of "Thamos, King Of Egypt" are planted more than a few seeds of "Don Giovanni". In Oct 1791 Mozart was composing the "Little Masonic Cantata" for the dedication of the temple of the *Loge zur Neugekronte Hoffnung* ('Newly Crowned Hope') on Nov 18th, but his health was deteriorating rapidly. During a walk with his wife he spoke of death and his suspicion that he had been poisoned. However, 2 days later, just a short period before his death, he was well enough to conduct his cantata.

The most celebrated member of Finland Lodge No 1 was Johan Julius Christian Sibelius, better known to the world as Jean Sibelius. Sibelius was appointed grand organist for the new Grand Lodge, a post he held throughout his life. He became interested in improvising music for the regular work and was persuaded to compose specific selections adapted for use in the lodge room. This culminated in the ritual music known as "Musique Religieuse", Op 113. The Violin Concerto in D minor was premièred in 1904 in Helsinki. Sibelius withheld this version from publication and made substantial revisions. The new version premièred in 1905, in Berlin, with Richard Strauss conducting.

The initial version was noticeably more demanding on the virtuosic skills of the soloist, although the revised version is considered one of the world's most important concertos in the violin literature.

- violinist **Andrus Haav** has performed as soloist for symphony orchestras and as a chamber musician both in Estonia and several European countries
- since 1997 teacher at the Estonian Academy of Music
- since 2000 principal violinist of the orchestra of Finnish National Opera

- in addition to its theatre assignments, the orchestra of **Estonian National Opera** regularly performs symphonic works and records world classics as well as the best of Estonian music
- the Estonian National Opera chorus is an appreciated performer at gala concerts, festive activities and in the performances of large- scale serial works

- **Arvo Volmer** is artistic director of the Estonian National Opera
- music director of the Adelaide Symphony Orchestra in Australia
- professor at the Estonian Academy of Music
- an awaited guest conductor at many orchestras (Finnish Radio Symphony Orchestra, Stockholm Royal Philharmonic Orchestra, Gothenburg National Symphony Orchestra, City of Birmingham Symphony Orchestra, Orchestre National de France, Berlin Radio Symphony Orchestra)
- has conducted operas and ballets in Moscow Bolshoi Theatre, Finnish National Opera, Oulu City Theatre, Malmö Opera, Norwegian Opera
- recorded the complete symphonies of Eduard Tubin and orchestral works of Leevi Madetoja (Alba Records), Swedish contemporary music (Phono Suecia, Sterling Records), Estonian music (Warner / Finlandia Records, Antes, Signum)

at 8 pm St John church, Tartu

juuli 14 July

kell 20 Tartu Jaani kirik

at 6 pm Jõhvi Concert Hall

juuli 15 July

kell 18 Jõhvi kontserdimaja

(koostöös / in co-operation with festival "Seitsme Linna Muusika")

at 8 pm Pärnu Concert Hall

juuli 16 July

kell 20 Pärnu kontserdimaja

TOKYO FILHARMONIA KOOR TOKYO PHILHARMONIC CHORUS

FUJISAKI SHIGEYASU (*shinobue*-flööt / *shinobue*-flute)

Dirigent / Conductor **MATSUBARA CHIFURU**

TOKYO FILHARMONIA KOOR
TOKYO PHILHARMONIC CHORUS

財団法人 **花王** 芸術・科学財団

THE NOMURA
CULTURAL
FOUNDATION

Murray Schafer

“Vox Naturae”

Mamiya Michio

Koorikompositsioon nr 16 /

Composition for chorus No 16 (2004)

Peeter Vähi (1955)

Kantaat “Krüsanteemiaia laul” /

Cantata “Chrysanthemum Garden Chant”

(2005, esiettekanne Eestis / Estonian première)

Aasia maade rahvalaulud / Asian Folk Songs

Osi osi (Filipiinid / Phillippines)

Paadilaul / Boat song (India)

Chikapreki (Ainu, Jaapan / Japan)

Soran-Bushi (Jaapan / Japan)

Murray Schaferi ladinakeelne "Vox Naturae" on loodud Tokio Filharmoonia Koorile Matsubara Chifuru tellimusel. Umbes 17 minutit kestev kompositsioon põhineb Lucretiuse poeemi "De Rarum Natura" neljandal osal. Lucretiuse väitel pole sõnad mitte üksnes kuuldavad helilained, vaid justkui aatomitest moodustunud jada, mis algab kõhust ja väljub suu kaudu. Lucretius, kes oli ühtaegu poeet ja teadlane, töötas välja detailse ja samal ajal luulelise teooria. Helilooja on Lucretiuse idee väljendamiseks jaganud koori kolmeks. "Peakoor" esitab laval teaduslikke teooriaid. Teine koor asub saalis ja kas peegeldab või segab "peakoori" väljaõeldut. Kolmas – nümfide ja saatürite koor – tekitab lavatagust kajaefekti.

Mamiya Michio on sündinud 1929 Hokkaido saarel Jaapanis. Õppis kompositsiooni prof Ikenouchi Tomojiro juures Tokyo Muusikaakadeemias. Hiljem tekkis huvi jaapani rahvamuusika vastu, samuti pühendas ta aastaid Aasia, Aafrika ja Skandinaavia rahvaste traditsioonilise muusika uurimisele. Rahvamuusika huvi väljendub selgelt tema enda kompositsioonides. Mamiya looming on pärinud arvukalt auhindu, näiteks Koorikompositsioon nr 1 võitis 1958 Mainishi muusikaauhinna, ooper "Narukami" pälvis 1974 Salzburgis *Grand Prix'*. Viimastel aastatel on pakkunud kõneainet tema osalemine Yo-yo Ma kuulsas "Silk Road'i" projektis.

2005 Tokyos esiettekandes kõlanud Peeter Vähi jaapanikeelne kantaat "Chrysanthemum Garden Chant" ("Krüsanteemiaia laul") põhineb jaapani kuulsaima haikumeistri Basho tekstidel. Esitada teoseid, kus segakoor jaguneb 8- ning kohati 16-häälseks, on jõukohane vaid parimatele kooridele, samuti nõuab *shinobue*-partii esitajalt kõrget tehnilist meisterlikkust. Sarnaselt paljudele Vähi käesoleva loomeperioodi teostele kasutab ta kantaadis nii ida kui lääne kultuurile iseloomulikke väljendusvahendeid ning instrumente. Autori sellelaadne lähenemine seab kuulaja küsimuste ette, kas kõlab "ida" või "lääne" muusika?

- 1956 loodud professionaalne **Tokyo Filharmoonia Koor** esindab Jaapani kõrgeimat koorikunsti taset
- repertuaar ulatub Palestrina teostest kaasaegse heliloominguni ning on viimatimainitud valdkonnas toonud kaasa rahvusvahelise muusikakäldsuse ülikõrge hinnangu
- koor annab aastas ligi 200 (!) avalikku kontserti ning osaleb 50 tele- ja raadiosalvestusel
- kooriga on töötanud Paul Hillier, Wolfdieter Maurer, John Aldis, James Wood, Georg Christoph Biller
- koori peadirigent on **Matsubara Chifuru**
- koori manager on **Kobayashi Shin-ichi**

“Vox Naturae” was commissioned by Matsubara Chifuru and the Tokyo Philharmonic Chorus. The lyrics are drawn from Lucretius’ “De Rerum Natura” (‘On The Nature Of Things’). According to Lucretius, words are not heard as sound waves but as a string of atoms, originating from the stomach, shaped by the mouth, and made separate by the tongue. It is an elaborate theory, especially poetic, and beautifully fleshed out by this inspired man of antiquity. He was a poet and scientist, carving out ideas of speculative rigor, while in other aspects – where he describes echoes as the voices of nymphs and satyrs, for example – are clearly fantastical conjectures of poetic discretion. In “Vox Naturae”, Schafer scored the music for 3 choruses. A stage choir states the scientific theories; a choir in the hall that either reflects or distorts the stage choir’s statements; and a backstage choir of nymphs and satyrs, providing echoes, sings offstage.

Mamiya Michio was born on Hokkaido, Japan, in 1929. He studied composition with Prof Tomojiro Ikenouchi at the Tokyo Academy of Music. Mamiya became interested in the music of his homeland shortly after graduating from the Tokyo Academy and since that time he has studied the traditional music of many Asian, African and Scandinavian countries. His interest in folk music is evident in the inimitable original style of his compositions. He has been the recipient of many prizes including the Mainichi Music Prize for Composition for chorus No 1, the Mainichi Art Prize for Violin Concerto No 1, the Otaka Prizes twice for *Deux Tableaux pour Orchestre* and for Piano Concerto No 2, and the *Grand Prix* of the Salzburg Opera Prize for “Narukami”.

The brand new cantata by Estonian composer Peeter Vähi “Chrysanthemum Garden Chant” is based on the haikus by Basho. Instead of the traditional 4 voices-set choir the mixed chorus is divided into 8 and at some places even 16 different voices. This is possible only in case of highly professional choirs. Also the player of *shinobue* is expected to have masterly technique and instruments of different pitch. Like in most of the recent works by Vähi the Eastern and Western ways of thinking, oriental and occidental means of expression as well as the use of musical instruments from different parts of the world merge. This poses a dilemma for the listener: should Vähi’s work be regarded as Eastern or Western.

- **Tokyo Philharmonic Chorus** is Japan’s foremost independent professional group in the field.
- since its foundation in 1956, it has engaged in continuous concert and recording activities, performing works of various periods and genres, from Palestrina to contemporary Japanese composers.
- the dedication to contemporary music has earned for the chorus high esteem throughout the international music world, and has been recognized in Japan by numerous awards.
- the chorus holds some 200 concerts annually, performs frequently with both Japanese and foreign orchestras and each year makes about 50 TV and radio recordings
- the chief conductor of the chorus is **Matsubara Chifuru**
- the general manager of the chorus is **Kobayashi Shin-ichi**

Matsubara Chifuru

at 8 pm St John church, Viljandi

juuli 16 July

kell 20 Viljandi Jaani kirik

(koostöös / in co-operation with Viljandi vanamuusika festival)

at 7 pm St Alexander church, Narva

juuli 17 July

kell 19 Narva Aleksandri kirik

(koostöös / in co-operation with festival "Seitsme Linna Muusika")

at 8 pm St Elisabeth church, Pärnu

juuli 18 July

kell 20 Pärnu Eliisabeti kirik

BÜTSANTSI RIITUS

BYZANTINE RITE

ENSEMBLE JOUISSANCE (Austraalia / Australia)

DEBORAH KAYSER (sopran / soprano)

JERZY KOZLOWSKI (bass-baritone)

PETER NEVILLE (kellad, löökpillid / bells, percussion)

NICK TSIAVOS (kontrabass, kunstiline juht / double bass, artistic director)

ANNE NORMAN (shakuhachi-flöödt / shakuhachi-flute)

Akathistose hümn / Akathistos hymn

Traces: Oikos / Angelos protostatis

Eisodos

Bitter History: Ti hypermacho stratigo

Response

Thracian dance: Oikos / Angelos protostatis

Heretismoï

Heretismoï / Response

Prooimion

To prostahthen mysticos: The Annunciation

Prooimion / Ti hypermacho stratigo

Theokratos / Ti hypermacho stratigo

Response: History / Anathema

East: Ti hypermacho stratigo

Alleluia

Oikos / Angelos protopstatis

Response: Thymiato

Akathistos Fragments

Väidetavalt 6. saj pärinevat bütsantsi rituaalset suurvormi – Akathistose hünni Neitsi Maarja auks – peetakse üheks bütsantsiajastu kunstilise väljenduse pärliks (samas võib teksti mitmekihilisusest leida viiteid veelgi varasemale liturgiale). Bütsantsi teoloogia peab Neitsi Maarjat nii teiseks Eevaks – algemaks, kui ka naiseks, kes andis Lunastajale elu. Seetõttu on neitsikultusel bütsantsi religioonis väga eriline koht. Theotokos ehk Jumalasünnitaja on kui sidelüli taevase ning maise vahel – sild, mille kaudu Jumalast sai inimene ning isik, kelles kõik on tasakaalus. Neitsikultuse ülimaks muusikaliseks pühitsuseks on Akasthistos.

Sellel imelisel melismaatilisel meloodial on ka oma legend. Varajase kristluse keskus Konstantinoopol langes 7. saj korduvalt sõjaliste rünnakute ning vallutuste ohvriks. Alles jumalik vahelesegamine aitas linnal anastajatest vabaneda. Hümn “Ti hypermacho stratigo” seob ka tekstiliselt Konstantinoopoli puutumatuset ning Neitsi Maarja ülemhooldust. Ning juba alates 7. saj esitatakse nimetatud hümn Konstantinoopoli kaitsepühaku Neitsi Maarja ülistuseks koos.

- Austraalia ansambel “**Jouissance**” loodi 1993, uurimaks keskaegse ja varasema bütsantsi laulu ning kaasaegse kultuuri muusikalisi kokkupuutepindu
- ansambli liikmeid seob mõttekaasus ning ühine huvi Hildegard von Bingeni, Peter Abelardi ning bütsantsi rituaalidest õhkuva müstika ning meelelisuse avastamisel
- muusikalisi tõlgendusi rikastab ansambli liikmete kogemus erinevates valdkondades – rahvamuusikast kaasaegse helikeele ning ooperi erinevate vormideni

The Akathistos hymn – a massive work of the Byzantine rite. This intensely beautiful set of melismatic chant in praise of the Virgin Mary, has multi-layered text rich in imagery. Thought to have been composed in the 6th century, its various poetic genres hint at even earlier liturgies of the church. The Akathistos is the high point of Marian devotion in Byzantine Rite. The Virgin Mary is regarded both as the Second Eve and the woman who gave birth to the Redeemer, and because of this, occupies an exalted position in Byzantine theology. Embedded in the culture of Byzantium, the cult of the virgin found its ultimate expression in the Akathistos. The Akathistos has also a historic context to it. On three separate occasions in the 7th cent, the capital of Eastern Christendom, Constantinople, was attacked and held under siege. Through the miraculous intervention of the Theotokos, the city repelled the invading armies. The hymn “Ti hypermacho stratigo” links the safety of Constantinople with the benevolent care of the Virgin Mary. Since that time, the “Akathistos” and “Ti hypermacho stratigo” have been sung together as a thanksgiving to the Virgin Protectress of Constantinople.

- **Jouissance** was formed in 1993 to explore a dialogue between Medieval and Byzantine chant, and contemporary culture
- the musicians of the group share a fascination with the mysticism, sensuality and rapture found in the works of Hildegard von Bingen, Peter Abelard and the Byzantine Rite
- the engagement with this music is informed by the diverse nature of the performers' experiences: from new complexity to minimalism, from Japanese zen to jazz-rock crossover, from blues and ethnic music to all forms of opera

Mäng omandas aegamõõda uue funktsiooni,
muutudes avalikuks pidustuseks...

juuli 22 July at 7 pm Tallinn Town Hall
kell 19 Tallinna raekoda

juuli 23 July 8 pm Pärnu Concert Hall
kell 20 Pärnu kontserdimaja

at 7 pm
House of Blackheads, Riga

juuli 24 July
kell 19

Riia Mustpeade Vennaskonna hoone

(koostöös / in co-operation with Herman Braun Foundation)

MUUSIKA

KLAASHARMOONIKALE

MUSIC FOR

GLASS HARMONICA

THOMAS BLOCH (klaasharmonika / glass harmonica,
Prantsusmaa / France)

NEEME PUNDER (flööt / flute)

OLEV AINOMÄE (oboe)

TOBIASE KEELPILLIKVARTETT / TOBIAS STRING QUARTET

Wolfgang Amadeus Mozart (1756– 91)
Flöödikvartett C-duur / Flute Quartet in C major K 285b (1778)
Allegro
Thema con variazioni

Johann Julius Sontag von Holt Sombach (1962)
Süit nr 1 / Suite No 1

Benjamin Franklin (1706–1790)
Quartetto con obligato
Introduzione
Menuetto
Capricio
Menuetto
Siciliano

Wolfgang Amadeus Mozart
Adagio & Rondo klaasharmonikale, flöödile, oboele, violale ja tšellole /
for glass harmonica, flute, oboe, viola and cello K 617 (1791)

Wolfgang Amadeus Mozart
Oboekvartett F-duur / Oboe Quartet in F major K 370 (1781)
Allegro
Adagio
Rondeau. Allegro

César Espejo
Kaks tantsu vanas stiilis / Deux Pièces Dans Le Style Ancien

Carl Philip Emmanuel Bach (1714–1788)
Sonatiin klaasharmonikale, viiulile, violale ja tšellole /
Sonatina for glass harmonica, violin, viola and cello H 491
Andante
Larghetto
Allegretto

Karl Leopold Roellig (1745–1804)
Väike pala / Kleine Tonstücke (1789)
Grave
Commodetto

Wolfgang Amadeus Mozart
Flöödikvartett D-duur / Flute Quartet in D major K 285 (1777)
Allegro
Adagio
Rondeau

Eriline helitekitamise vigur – pulgakesega vastu järjestikku asetatud klaasanumatele koputamine, milles on erinevas koguses vett – oli teada juba vanadele hiinlastele, jaapanlastele, pärslastele ning araablastele. Klaaside koputustehnika arenes järgmisesse etappi 1743, mil iirlane Richard Puckeridge asetas veeklaasid lauale ning hõõrus klaasiservi märja sõrmega.

Riigimees, filosoof, teadlane, kirjastaja, leidur ja harrastusmuusik Benjamin Franklin nägi ja kuulis sellist mänguviisi omaaegse inglise virtuoosi Delavali kontserdil. Tol ajal nimetati instrumenti klaasoreliks või ka seeravioreliks. Pärast mõningaid tehnilisi täiendusi nimetas Franklin loodud instrumendi ümber harmoonikaks, viidates vaikselt helile. Klaasharmoonika oli ülipopulaarne, talle kirjutati heliteoseid, teda nii ülistati kui neati maapõhja. Pilli kõla küttis kirgi, selle kiitjate seas olid Paganini, Goethe, Wolfgang Amadeus Mozart, Carl Philipp Emmanuel Bach ning Théophile Gautier.

Paraku on ajalooline tõsiasi, et mõned klaasharmoonika interpreedid lõpetasid oma elu vaimuhaiglas. Harmoonikale pandi süüks närvikava probleemide, enneaegsete sünnituste, saatuslike segaduste ning loomalike krampide esilekutsumist. Sellised kuulujutud aitasid kaasa instrumendi populaarsuse hääbumisele. Kuigi 18. saj lõpul püüdis Karl Leopold Röllig harmoonikale klaviatuuri lisamisega uut elu sisse puhuda, ei leidnud tema ponnistused suurt vastukaja. Kasvavate orkestrikoosseisude üha valjenev kõla tõrjus vaikse häälega pilli ikka enam ja enam kasutusest välja. Hilisemast ajast on teada kaks rõõmustavat erandit. 1835 kasutas Donizetti klaasharmoonikat ooperi “Lucia di Lammermoor” hullumisstseenis (kasutusel ka seade kahele flöödile), Richard Strauss kasutas instrumenti ooperi “Naine ilma varjuta” viimases vaatuses.

Õeldakse, et helid ja müra iseloomustavad aega, milles nad sünnivad. Oleks ju huvitav teada, mis küll põhjustab huvi klaasharmoonikale kirjutatud muusika ning elava esitustraditsiooni vastu 21. sajandil.

Benjamin Franklin

- **Thomas Bloch** on üks kahest maailma professionaalsest klaasharmonika-mängijast, kellele on omistatud 15 erinevat autasu Colmari, Strasbourgi, Pariisi konservatooriumidest, Strasbourgi Ülikooli muusikateaduse magister
 - esinenud kõikjal maailmas enam kui 1900 kontserdiga
 - salvestanud firmadele Columbia, EMI, Sony, BMG, Polygram, K 617, Erato, Naxos
 - repertuaar ulatub klassikalisest kaasaegse muusikani, loonud filmimuusikat
 - interpret, helilooja, arranžeerija, produtsent, klaasharmonika propageerija
 - esinenud koos erinevate artistidega: Paul Sacher, John Cage, Andras Adorjan, Marcel Landowski, Michel Plasson
- **Tobiase Keelpillikvartett** (loodud 2000) on esinenud regulaarselt nii kontserdi- kui festivalipubliku ees Eestis, Rootsis, Saksamaal
 - repertuaari kuulub maailma kvartetilooming ning eesti uuem kammermuusika
 - CD firmale ERP, salvestused Eesti Raadiole (Sumera, Tormis, Kaumann)
- oboemängija **Olev Ainomäe** mängib "Hortus Musicuses" aastast 1984
 - Rahvuskooper Estonia orkestri oboerühma kontsertmeister
 - õpetab Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias
 - mängib ka barokkoboed ja erinevaid renessansspille
- flötist **Neeme Punder** oli aastaid "Hortus Musicuse" solist
 - kuulub ansamblitesse Eesti Barokksolistid, The Art Russica, kellega on esinenud Euroopas, USAs, Iisraelis ja Venemaal
 - spetsialiseerunud varajase muusika interpretatsioonile
 - lisaks tavalisele flöödile mängib baroki- ja renessansiajastu traavers- ja plokkflööte
 - õpetab Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias
 - Viljandi vanamuusika festivali kunstiline juht
 - Eesti Kontserdi produtsent
 - arvukalt plaadistusi, sooloalbum "The Flutish Kingdom" (Erdenklang)

Glasses filled with varying amounts of water so as to alter the pitch of the sounds obtained by striking them with sticks were already used in early times by the Persians, Chinese, Japanese and the Arabs, but the technique took a decisive turn in 1743 when an Irishman, Richard Puckeridge, had the bright idea of standing the glasses on a table and rubbing the rims with wet fingers.

Benjamin Franklin saw that instrument at a concert given by an English virtuoso Delaval. It was called the angelic organ or the musical glasses or seraphim. Franklin modified the instrument and called the new instrument the *Armonica* because of its harmonious sounds. The glass harmonica was very popular from the start. Some four hundred works were composed for it (some unfortunately now lost). The instrument, adored or hated, roused passionate responses. Paganini, Goethe, Wolfgang Amadeus Mozart, Carl Philipp Emmanuel Bach, and Théophile Gautier all praised it.

It is true that some performers on the instrument ended their lives in mental hospitals. The *Armonica* was accused of causing evils such as nervous problems, domestic squabbles, premature deliveries, fatal disorders, and animal convulsions. Rumours of this kind contributed to the death of the *Armonica*.

Although Karl Leopold Röllig in the late eighteenth century, had tried to add a keyboard to the glass harmonica, few later composers were interested in the instrument. The increasing intensity of the sound of orchestras deterred musicians from using a fragile instrument with such a delicate sound. Yet, there were two outstanding exceptions. In 1835 Donizetti used it in his opera *Lucia di Lammermoor* in the mad scene (soon to be replaced by two flutes) and Richard Strauss wrote for it in the last act of his opera "Se Frau ohne Schatten"

Glass harmonicas belong to the family of autophone rubbed instruments. The glasses start vibrating according to a relaxation principle: when a finger rubs a bowl, it alternately catches and releases. This creates a series of impulses that set the bowl into vibration. The phenomenon is complex, so the two bowls giving the same note will have different timbres according to the materials used, their shape, their thickness, their dimensions, and any hidden defects.

It is said that sounds and noises are closely related to each period of time. It would be interesting to know what brought about the revival of the glass harmonica at the end of the 20th century?

- **Thomas Bloch** is one of two professional glass harmonica players in the world, obtained 15 Music Academy awards, a 1st prize at Paris Conservatoire National Supérieur de Musique, and a master in musicology at Strasbourg University
- has given over 1900 (!) performances all over the world and participated in about 40 recordings for Columbia, EMI, Sony, BMG, Polygram, Erato
- gives recitals, plays in chamber ensembles, composes, gives lectures, master classes, concerts and writes articles to popularise his instruments
- plays music from classical era to contemporary music, in addition jazz, rock and music for movies
- has performed together with Paul Sacher, John Cage, Andras Adorjan, Marcel Landowski, Michel Plasson, Christoph Henkel, Marc Grauwels, Jean Fournet
- the **Tobias String Quartet** has been regularly performing at concerts and festivals in Estonia, Sweden and Germany
- the name of the quartet is a tribute to composer Rudolf Tobias, the author of the very first Estonian string quartet
- CD for a company ERP, recordings for the Estonian Radio (Sumera, Tormis, Kaumann)
- repertoire includes masterpieces of the world's quartet literature and Estonian chamber music
- since 1984, the oboe-player **Olev Ainomäe** is a member of early music consort Hortus Musicus
- leader of oboe section at Estonian National Opera Symphony Orchestra
- teacher at Estonian Academy of Music
- is acknowledged as a Baroque oboe player who is skilled at several other Renaissance instruments
- flutist **Neeme Punder** was a member of early music consort "Hortus Musicus", has toured the world with the latter and other ensembles he has worked with (Estonian Baroque Soloists and The Art Russica)
- is specialised on the interpretation problems in early music
- teaches courses on the subject at Estonian Academy of Music
- artistic director of Viljandi Early Music Festival

Thomas Bloch

juuli 26 July
at 8 pm Pärnu Concert Hall
kell 20 Pärnu kontserdimaja

HÄÄLED VENEMARLT, HISPANIAST JA HIINAST

SOUNDS OF RUSSIA, SPAIN AND CHINA

KAIA URB (sopran / soprano)

HEIKI MÄTLIK (kitarr / guitar)

HÄÄLED VENEMARLT, HISPANIAST JA HIINAST
SOUNDS OF RUSSIA, SPAIN AND CHINA

Aleksandr Ivanov-Kramskoi (1912–1973)

Puhang / The Blow

Mihhail Glinka (1804–1857)

Kas unustada saan... / Could I Ever Forget...

(tekst / lyrics by S. Golitsõn)

Pjotr Tšaikovski (1840–1893)

Kesk voogavat balli / At The Flow Of The Ball

(tekst / lyrics by A. Tolstoi)

Aleksandr Varlamov (1801–1848)

Oh vaiki, armas sõber / Dear Friend, Be Quiet

(tekst / lyrics by V. Gortšakov)

Aleksandr Ivanov-Kramskoi

Valss / Waltz

Aleksandr Djubjuk (1812–1897)

Sereaad / Serenade

(tekst / lyrics by A Fet)

Aleksandr Djubjuk

Kui kohtan sind ... / If I See You...

(tekst / lyrics by A Koltsov)

Aleksandr Varlamov

Meenutus / Memory

(tekst / lyrics by anonymus)

E. Jurjev

Milleks armastus ja valu / Why There Are Love And Pain

(tekst / lyrics by anonymus)

Reginald Smith Brindle (1917–2003)

Ära lahku / Do not Go Gentle

Benjamin Britten (1913–1976)

Hiina laulud / Songs from the Chinese op 58 (1959)

(tekst / lyrics by Arthur Waley)

Suur vanker / The Big Chariot

Vana lauto / The Old Lute

Sügistuul / The Autumn Wind

Depressioon / Depression

Manuel de Falla (1876–1946)

Homenaje a Debussy / Debussy mälestuseks (1920)

Roberto Gerhard (1896–1970)

Cantares / Hispaania laulud (1957)

La Indita / India tütarlaps / The Indian Girl

La Ausència / Äraolek / Absence

Un galan y su morena / Armuke ja tema armastatu /

A Lover And His Sweetheart

La muerte y la donzella / Surm ja tütarlaps / Death And The Maiden

Reinas de la baraja / Padaemand / The Queen Of Spades

Kaia Urb: “Romanss on väikevormi žanr ja väga üürikesse ajaühikusse mahub seal nii palju meeleoluvärjundeid. Ma tahtsin seda kava teha, sest meie elus on nii kasinalt poeesiat, õigemini niisugust erilist poeetilisust, sõnadega kirjeldamatut, lõhnadega edasi antavat. Ainsad muljed, mis mul vene romansside esitustest kõrvus, on pärit raadio ja teleka kaudu noorpõlvest. Aga ma pole võtnud malli. Lihtsalt kujutan seda ajastut ja vastavat meeleolu ette niisugusena, nagu ma seda laulan. See on delikaatne ja võiks öelda impressionistlik tunne rohkete nüanssidega, kiirete meeleoluvaheldustega, armastuse tahkusi peegeldav. Iga romanss on omaette armastuse lugu – kurb ja õnnelik armastus, lahkumineked, kohtumised, palju jutustusi.”

Heiki Mätlik: “Meie esitatud vene romansid kõlavad, jah, teistmoodi kui stampõlgendused. Vene aristokraatia laulis neid peenemalt. See nähtus on ju seotud ka prantsuse kultuurilooga ja prantsuse etiketi ning armastusromaanidega. Ma usun, et Kaial õnnestus täielikult tabada seda hingust niisugusena, nagu neid laule loonud heliloojad 19. sajandil mõtlesid.” (Postimees, 27.04.05)

- **Kaia Urb** on eesti hinnatumaid suurvormi- ja kammersoliste
- olnud Eesti Filharmoonia Kammerkoori solist nii arvukatel kontserdireisidel kui ka plaadistustel
- teinud koostööd paljude dirigentidega (Tõnu Kaljuste, Neeme Järvi, Paul Hillier, Olari Elts, Juha Kangas, Saulius Sondeckis) ja muusikakollektiividega (The Hilliard Ensemble, Göteborgi Sümfooniaorkester, ERSO, Detroidi Sümfooniaorkester, Tallinna Kammerorkester, NYVD Ensemble, Praha Kammerorkester, Austraalia Kammerorkester)
- repertuaar ulatub barokiajastu helitöödest kaasaegsete teosteni
- **Heiki Mätlik** on Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia klassikalise kitarrri õppejõud
- annab meistrisklasse Eestis ja mujal
- mitme kitarrriõpiku autor
- salvestanud üle 30 CD firmadele Warner Music, Antes, Forte, Alba Records
- esinenud Põhjamaades, Balti riikides, Venemaal, Saksamaal, Belgias, Itaalias, Süürias, Austraalias
- **Duo Urb – Mätlik** on tegutsenud üle 15 aasta
- salvestanud 6 heliplaati (1998–2005)
- duole on pühendanud heliteoseid Ester Mägi, Eino Tamberg, Toivo Tulev, Margo Kõlar

Kaia Urb: "Romance is a very delicate genre of music as every musical moment includes many different nuances of mood. The main reason I wanted to do the programme of Russian romances is the fact that our everyday life misses poetry, I mean the special sort of feeling not to be described but tasted and smelled. The only impressions of romances still ringing in my ears date back to the days of childhood and youth spent by the radio and TV. But I have not blindly copied my memories. I just imagine this era and general atmosphere the way I sing it: its delicate feeling with many nuances and sudden swings of mood. Every romance is a unique love story: love both sad and happy, pain of parting and joy of meeting - lots of stories to tell."

Heiki Mätlik: " Our interpretation of Russian romance sounds a bit different from standard ones. As the music was connected to the French culture, etiquettes and love novels the Russian aristocracy used to perform them differently. I believe Kaia has managed to capture the essence of this music as originally meant by the composers of the 19th century." (Postimees, 27.04.05)

- **Kaia Urb's** natural musical talent coupled with flawless technique makes her a much sought-after performer in repertoire spanning from Baroque to 20th cent music
- since graduating from the Estonian Academy of Music she has frequently performed with Neeme Järvi and the Detroit Symphony Orchestra, Paavo Järvi, the Göteborg (Gothenburg) Symphony Orchestra, and many others
- since 1982 the soprano soloist of the Estonian Philharmonic Chamber Choir
- can be heard on 5 Harmonia Mundi records: The Powers of Heaven; Rachmaninov's All-Night Vigil (2005); Baltic Voices, Vol 1, 2 & 3 (2005)

- guitarist Heiki Mätlik teaches at the Estonian Academy of Music
- gives masterclasses
- is an author of several handbooks on guitar playing techniques
- has recorded more than 30 CDs released by Warner Music, Antes, Forte, Alba Records
- has performed in Nordic and Baltic countries, Russia, Germany, Belgium, Italy, Syria, Australia

- **Duo Urb – Mätlik** have been performing together for more than 15 years
- recorded 6 CDs (1998–2005)
- Estonian composers (Ester Mägi, Eino Tamberg, Toivo Tulev, Margo Kõlar) have composed music specially for the duo

Duo Urb - Mätik

Klaaspärlimäng on saaga

Tõe valemitest.

Ta keskendub siin

Geniaalsuse

fenomenile:

kõik, mis on lihtne,
ei pruugi olla
sugugi geniaalne,

kuid **geniaalne** on
samas siiski alati

lihtne.

at 8 pm Pärnu Concert Hall

juuli 27 July

kell 20 Pärnu kontserdimaja

MOZART

PÄRNU LINNAORKESTER / PÄRNU CITY ORCHESTRA

RALF TAAL (klaver / piano)

Dirigent / Conductor – OLARI ELTS

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791)

Avamäng ooperile / Overture to the opera “Don Giovanni” (1787)

Fryderyk Chopin (1810–1849)

Variatsioonid Mozarti teemal “Käekene mulle anna” /

Variations on a theme by Mozart “La ci darem la mano” B-duur /
in B-flat major Op 2 (1827)

Brillante
Veloce, accuramente
Sempre sostenuto
Con bravura
Adagio

Pjotr Tšaikovski (1840–1893)

Süit nr 4 / Suite No 4 “Mozartiana” G-duur / in G major Op 61 (1887)

Gigue
Preghiera
Teema variatsioonidega / Theme and variations

• • •

Valentin Silvestrov (1937)

Sõnumitooja / The Messenger (1997)

Wolfgang Amadeus Mozart

Sümfoonia nr 40 / Symphony No 40 KV 550 (1788)

Allegro molto
Andante
Menuetto. Allegro
Finale. Allegro assai

Olari Elts

his charming, slightly gauche manner on stage often results in him being described as a 'Harry Potter' figure;

you simply need to replace the broomstick with a baton...!

Mozarti ooper "Don Giovanni" Lorenzo da Ponte libretole, oma olemuselt irooniline *opera buffa*, valmis heliloojal vaid kuue nädalaga. Kiiruserekord on ooperi avamängu käes – selle lõi autor vaid ühe öhtuga. Ooperi esmaettekannet toimus Prahast juba tema loomisaastal (1787). Don Giovanni riivatu, elunautiv jultumus, tema katsed võrgutada donna Annat, Elvirat, Zerlinat, tema julge kindaheit saatusele ning selle järgnev traagiline lõpp vast siinkohal ümberjutustamist ei vaja. Muusikalisi vihjeid tulvil avamäng viitab otseselt ooperis sisalduvale materjalile.

Kõik Fryderyk Chopini teosed klaverile ja orkestrile on kirjutatud ajavahemikus 1827–1830. Selle sarja esimeseks viljaks on variatsioonid teemale "Käekene mulle anna" (1827) Mozarti ooperist "Don Giovanni". Pärast noodimaterjaliga tutvumist alustas Robert Schumann oma arvustust ülientusiastlikult: "Müts maha, poisid. Geenius tuleb!" Just selle teosega, mis koosneb sissejuhatausest, teemast ning kuuest variatsioonist, pälvis 18aastane Chopin kiiresti muusikakriitikute heakskiitu, kes kiitsid noort poolakat värske ning omapärase loojakäekirja eest.

"Mozartiana" on ainus Pjotr Tšaikovski neljast orkestrisüüdist, mis ei olnud esialgselt kavandatud sümfooniana. Eluaegse Mozarti loominguga austajana nägi Tšaikovski võimalust osutada suurele meistrile muusikalist lugupidamist. Neljanda orkestrisüüdi kõik osad põhinevad Mozarti vähemtuntud oopustel, ümberkirjutatuna Tšaikovski tunduvalt vabama ning romantilisema käekirjaga. Esimene osa (*Gigue*) tugineb Mozarti samanimelisele tantsule C-duur (K 574), Menuett põhineb Mozarti menuetil D-duur K 355. Süüdi kolmas osa (Preghiera) on tegelikult Liszti poolt klaverile seatud Mozarti moteti "Ave verum corpus" orkestratsioon. Ning viimase, neljanda osa muusikaline materjal tugineb Mozarti variatsioonidele Glucki teemal ooperist "Palveränd Mekasse".

Ukraina helilooja Valentin Silvestrov on sündinud ning hariduse saanud Kiievis. Alates 1970ndatest loob ta muusikat avangardi ning traditsioonilisi tonaalseid tehnikaid miksides. Oma põhitonaalsuselt on Silvestrovi muusika lüürilis-jutustav. Helilooja üsna rikkalik loomeportfellis on muu hulgas 6 sümfooniat, poemid klaverile orkestriga, teoseid kammerorkestrile, kammermuusikat, vokaalmuusikat, kantaate ja laule.

1788. aasta suvi oli Mozarti jaoks raske: pärast üliedukaid etendusi Prahast ei võtnud Viini publik "Don Giovanni" lavastust omaks. See andis otsekohe tagasilöögi helilooja sissetulekutele ning Mozart oli sunnitud oma pere Viini äärelinna kolima. Tagatipuks suri ka helilooja pooleaastane tütar. Tavaliselt täitis Mozart muusikat luues kas tellimusi, valmistas ette autorikontserte (muusikaakadeemiad) või siis kinkis-pühendas heliteoseid sõpradele. Viimase kolme sümfoonia (nr 39–41) puhul pole muusikaloolased suutnud tuvastada ühtegi tellimust. Sümfoonia nr 40 on Mozarti tuntumaid helitöid, vaatamata teose minoorsele laadile (g-moll, vaid kaks Mozarti sümfooniat neljakümne ühest on minoorse helistikus).

- arvukate konkursivõitudega pärjatud pianist **Ralf Taal** on tunnustatud orkestrisolist ning sooloesineja
- lisaks solistitegevusele on Taal hinnatud ansamblipartner paljudele vokaal- ja instrumentaalsolistidele
- töötab Rahvusoperis Estonia kontsertmeistrina
- õppejõud Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias ning Georg Otsa nimelises Tallinna Muusikakoolis

- dirigent **Olari Elts**: II rahvusvahelise Sibeliuse dirigentide konkursi võitja 2000, Jorma Panula dirigentide konkursi võitja 1999
- alates 2001 Läti Rahvusorkestri peadirigent ja kunstiline juht, nüüdsest jätkab sama orkestri juures kui esimene külalisdirigent
- asutas 1993 nüüdismuusika esitamisele keskendunud NYUD Ensemble`i
- on juhatanud orkestreid paljudes maades (Cincinnati Sümfooniaorkester, Soome Raadio sümfooniaorkester, Dresden Sinfoniker, Barcelona Sümfooniaorkester, Frankfurti Raadio sümfooniaorkester, Birminghami Sümfooniaorkester, Šoti Kammerorkester, BBC Soti Sümfooniaorkester, Viini Tonkünstler Orchester)
- silmapaistvate saavutuste eest Eesti muusikakultuuri rikastamisel pälvis Valgetähe IV klassi ordeni (2001)

- **Pärnu Linnaorkester** tegutseb aastast 1994
- annab üle 40 kontserdi aastas
- Mozarti "Figaro pulm" (ettekanne koostöös Pärnu Ooperi ja Balleti Sihtasutusega) ja Puccini "La Boheme" (1997, ettekanne koostöös Vaasa Ooperiteatriga, Soome)
- repertuaar Viini klassikutest kaasaegse muusikani
- külalisdirigendid: Kristjan Järvi, Paavo Järvi, Zheng Xiaoying, Roman Matsov, Eri Klas, Neeme Järvi
- peadirigent Jüri Alperten

"Don Giovanni", an *opera buffa* by Wolfgang Amadeus Mozart on the text by Lorenzo da Ponte, was written, with the exception of the overture, in a short space of six weeks. The overture was composed in a single evening. The opera was first produced in 1787, the year of its composition, in Prague. As has been said of the story of "The Marriage of Figaro", the adventures of the licentious Don Giovanni while in pursuit of donna Anna, donna Elvira, and Zerlina, and his righteous punishment after his supper, is too well known to need full description. The overture, (composed in one night) is clearly identified with the opera by the impressive hints of the musical material to be heard in the work.

All of Fryderyk Chopin's works for piano and orchestra were written between 1827 and 1830. The series begins with the Variations on the Theme "Là ci darem la mano" from Mozart's Don Giovanni. After having read through them for the first time, Robert Schumann reviewed the variations enthusiastically; his article began with the words, "Hats off, gentlemen, a genius!" In this work, made up of an introduction, the theme, and 6 variations, the 18-year-old Chopin quickly attracted the attention of critics, who all remarked on the novelty of the young Polish composer's style.

This is the only one of Piotr Tchaikovsky's four fine orchestral suites that did not begin as a projected symphony. Tchaikovsky was a lifelong admirer of Mozart and sought here to pay tribute to his favourite composer. The four movements are based on a number of lesser-known pieces by Mozart, but strikingly recomposed to the extent that they are wholly consistent with Tchaikovsky's own style and temperament. The 1st movement, *Gigue*, is based on Mozart's *Gigue* in C major, K 574. The 2nd, *Minuet*, is based on the *Minuet* in D major, K 355. The 3rd, *Pregghiera*, is an arrangement of Liszt's piano transcription of Mozart's motet "Ave verum corpus", K 618. The final part, Theme and Variations, is based on Mozart's Theme and Variations, K 455, on a theme from Gluck's opera "The Pilgrimage To Mecca".

Composer Valentin Silvestrov was born and educated in Kiev, Ukraine. Since 1970s he uses stylistic synthesis, incorporation of both avant-garde and traditional tonal and modal techniques. His music is basically lyric. Emotional and composition technical antipodes are integrated in an organic way. He has composed 6 symphonies, poems for piano and orchestra, miscellaneous pieces for orchestra, chamber and vocal music, cantatas, songs.

Creation period of Mozart's Symphony No 40 (summer of 1788) was a trying time for the composer. Don Giovanni, after a successful run in Prague, had failed in Vienna. Mozart's income dropped; he and his family were forced to seek less expensive lodgings in the suburbs, his baby-girl died and all that interfered in his ability to compose. Generally, his works were written on commission, or for his own concerts, or as gifts for friends. Music scholars have found no evidence of a commission. Of these three last symphonies composed in 1788, the middle one, the Symphony No 40, is the best known. Indeed, it is one of the most familiar of all Mozart's works. The symphony was written in the key of g minor, a rare choice for Mozart, who showed a strong preference for cheerier major keys. In fact, of his forty-one symphonies, only two use minor keys.

- Estonian pianist **Ralf Taal** is acknowledged as one of the most remarkable pianists of the Estonian younger generation musicians
- besides performing as a piano soloist, he is an acknowledged partner for numerous vocal and instrumental soloists
- concert master at National Opera Estonia
- teaches at Estonian Academy of Music and G Ots Music High School in Tallinn

- conductor **Olari Elts**: winner of the 2nd International Sibelius Conductors' Competition in 2000, and of the 1999 Jorma Panula conducting Competition in Finland
- since 2001 principal conductor of the Latvian National Symphony Orchestra, at the moment continues as principal guest conductor
- in 1993 formed his own contemporary music ensemble NYUD
- has conducted orchestras over the world (Cincinnati Symphony Orchestra, Finnish Radio Symphony Orchestra, Dresden Sinfoniker, Barcelona Symphony Orchestra, Radio Sinfonie Orchester Frankfurt, City of Birmingham Symphony Orchestra, Scottish Chamber Orchestra, BBC Scottish Symphony Orchestra, Vienna Tonkünstler Orchestra, Estonian National Symphony Orchestra)
- in 2001 was awarded the 4th class Order of the White Star in recognition for outstanding contribution to Estonian music culture

- the **Pärnu City Orchestra** was established in 1994
- gives 40 symphony concerts during a concert season
- Mozart "Le nozze di Figaro" (a joint project with Pärnu Opera and Ballet Foundation) and Puccini "La Boheme" (1997, a joint project with Vaasa Opera, Finland)
- repertoire: from Viennese classics to 20th cent music
- guest conductors: Kristjan Järvi, Paavo Järvi, Zheng Xiaoying, Roman Matsov, Eri Klas, Neeme Järvi
- chief conductor of the orchestra is Jüri Alpterten

kell 20 Pärnu kontserdimaja

juuli 29

at 8 pm Pärnu Concert Hall

July

juuli 30

at 7 pm Riga Dome Church

July

kell 19 Riia toomkirik

(koostöös / in co-operation with Herman Braun Foundation)

HELILOOJATE AJASTU LÖPP

THE END OF COMPOSERS' TIME

HELILOOJATE AJASTU LÖPP
THE END OF COMPOSERS' TIME

TATJANA GRINDENKO (viilul / violin; Moskva / Moscow)

Kammerorkester / Chamber orchestra OPUS POSTH (Moskva / Moscow)

“Aastaajad” / “The Four Seasons”

Antonio Vivaldi

“Kevad” / “Spring”

Vladimir Martõnov

“Vivaldi. Kevad” / “Vivaldi. Spring”

Johann Sebastian Bach

Prelüüd F-duur tsüklist “Hästitempereeritud klaviir” /
Prelude in F major from “The Well-tempered Clavier”

Vladimir Martõnov

“L’apres-midi du Bach”

Felix Mendelssohn-Bartholdy

Skertso näidendimuusikast “Suveöö unenägu” /
Scherzo from “Midsummer Night’s Dream”

Vladimir Martõnov

“Elfide sügisball” / “The Autumn Ball Of The Elves”

Arvo Pärt

“Fratres”

Vladimir Martõnov

“Pärt. Talv” / “Pärt. Winter”

Vladimir Martõnov (1946) on pärast II maailmasõda Nõukogude Liidus sündinud heliloojate põlvkonna suurepärasemaid esindajaid. Kompositsioonimeetodina on ta katsetanud 12-tooni tehnikaga, loonud rockansambli Bumerang, uurinud pühendumusega Kaukaasia rahvamuusikat ning vanavene kirikulaulu. Minimalismipisikusse nakatus ta 1970. aastail, mil toonases Nõukogude Liidus kogus järgijaid maailmas levima hakanud muusikalise minimalismi laine. Erinevalt ameerika samalaadsele, mõnevõrra mehhaanilise rütmimooduli kordusele keskendunud muusikale, on Martõnovi väljendus tunduvalt eepilisem ning laulvam. Tema helikeeles võib kuulda allhoovusi, mis viitavad kirikulaulule ning renessansspolüfooniale omasele, otsekui taktiioonteta kirjutatud muusikalisele kulgemisele.

Martõnovi teos “Neli aastaega” on kui nelja erineva muusikaajastu kokkuvõte, mis näidatud läbi nelja Suure Meistri käekirja: Algus ehk Kevad (Antonio Vivaldi), Öitseng ehk Suvi (Johann Sebastian Bach), Hääbumine ehk Sügis (Felix Mendelssohn-Bartholdy) ning Lõpp ehk Talv (Arvo Pärt). Kontserdi Pealkiri “Heliloojate ajastu lõpp” on inspireeritud Martõnovi samanimelisest raamatust, mille hiljutine ilmumine vene ja saksa keeles on esile kutsunud rohkeid mõttevahetusi muusika kui nähtuse, helilooja rolli ja muudel kultuurifilosoofilistel teemadel.

- kammerorkester “Opus Posth” loodi 1999 **Tatjana Grindenko** algatusel
- ansambli nimi vihjab hoopis postmodernsele mõtteviisile, mis tõstab esile ühest küljest musitseerimisvabaduse ja loovuse, teisalt muusika rituaalsed funktsioonid
- ansambli esitusstiil ühendab erinevaid esitustraditsioone: autentne versus arhailine folkloor, vastandatuna omakorda avangardmuusikale
- kontserdisituatsioonis võib ansambel üllatada esitusse pikitud teatraalsete elementidega, kujutava kunsti ja multimeedia kaasamise ning ilukirjanduse esitamisega
- **Tatjana Grindenko** – mitmete konkursside võitja: Rahvusvaheline Noortekonkurss (Sofia, 1968), Tšaikovski konkurss (Moskva, 1970), Wieniawski konkurss (Poola, 1972)
- 1978–1988 olid esinemisvõimalused piiratud tihedate suhete tõttu dissidentidega
- 1982 asutab Ida-Euroopa esimese barokkorkestri “Moskva Vanamuusika Akadeemia”
- sagedane esineja prestiižsetel festivalidel Venemaal, Lääne-Euroopas (Salzburgi festival, Berliini Pidunädal) ja Ameerikas

Vladimir Martynov, born after World War II, is a leader of a generation of composers of the former Soviet Union. He has used the 12-tone technique in his earliest mature compositions, founded a rock group called Boomerang, he was a serious ethnomusicologist and a researcher of early Russian religious chant. He became interested in the brand of minimalism developing in the Soviet Union in the late 1970s, a static, spiritually-inspired style without the shimmering pulse of American minimalism. The timeless quality of chants and the lack of a sense of bar lines in Renaissance polyphony entered into his version of minimalism. The Four Seasons of Martynov are four embodiments of the living periods of composers: the beginning (Vivaldi), the flourishing (Bach), the fading (Mendelssohn-Bartholdy), and the end (Pärt). Each of the composers symbolises its epoch.

- Ensemble “**Opus Posth**” was founded on the initiative of **Tatjana Grindenko** in 1999
- the name of the group hints on the post-modern approach to presenting the creativity and musical freedom on the one hand and on the other, the more traditional functions of ritual music
- the style of the group binds together different ways of approaching the traditions of musical interpretation: authentic versus archaic, folklore versus avant- garde music
- at concerts one can be surprised by the mixture of theatrical elements, visual and multimedia arts, literature and music
- **Tatjana Grindenko** – the winner of several competitions: International Youth Competition (Sofia, 1968), Chaikovski competition (Moscow, 1970), Wieniawski competition (Poland, 1972)
- founder of “Moscow Academy of Early Music”, the first Baroque orchestra in Eastern Europe
- performed on many festivals in Russia, Europe (Berlin, Salzburg), the USA

august 6
kell 20 Pärnu kontserdimaja

at 8 pm Pärnu Concert Hall

August

MOZARTITE

KOLM PÕLVKONDA

THREE GENERATIONS OF MOZARTS

MAANO MÄNNI (viil / violin)

TOOMAS VANA (klaver / piano)

MOZARTITE KOLM PÕLVKONDA
THREE GENERATIONS OF MOZARTS

Franz Xaver Mozart (1791–1844)

Suur Sonaat viiulile ja klaverile F-duur /
Grand Sonata for violin and piano in F major, Op 15 (1813)

Moderato
Andante
Polonaise
Rondo. Allegretto

Leopold Mozart (1719–1787)

Valitud osi “Wolgangi noodivihikust” /
selected parts from “Notebook For Wolfgang”

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791)

Sonaat viiulile ja klaverile G-duur /
Sonata for violin and piano in G major KV 379 (373a) (1781)

Allegro
Andante cantabile. Thema. Variazioni I–V
Allegretto

Maano Manni

Võime julgesti väita, et oleme tänulikud Johann Georg Leopold Mozartile (1719–1787) lausa kahe asja eest. Esmalt pikaajalise pedagoogilise töö ning viiulimängu käsiraamatu avaldamise eest. Raamat levis muusikute seas kiiresti ning selle edu tõi autorile kaasa üle-Euroopalise tuntuse. Viiulimängu füüsilis-tehnilist poolt on kirjeldatud nii värvikalt, et raamat on tänaseni loetav kui ülihuvitav klassikalise perioodi mängutehnika ja perioodi etitusmaneeride stiilikäsiraamat. Leopold Mozart on komponerinud oopereid, oratooriume, sümfooniaid, muusikat häälele, viiulile, klahvpillidele ning kammerkoosseisudele.

Teiseks võime teda tänada panuse eest oma noorima poja, Johannes Chryostomus Wolfgangus Theophiluse (tuntud kui Wolfgang Amadeus) suunamise ning loomingu säilitamise eest. Leopold ja Anna Maria Mozarti seitsmest lapsest jõudsid täisealisteks saada vaid kaks: Wolfgang ning tema õde Maria Anna (hellitusnimega Nannerl). Nannerl oli suurepärane pianist ning Wolfgang nii pianist kui viiuldaja.

Mõistes, kui andekas on tema poeg, loobus Leopold komponeerimisest ning temast sai oma poja muusikutee suunaja. Isa korjas kokku ning dateeris kõik oma poja muusikalised kompositsioonikatsetused. (See on imekspandav ka seetõttu, et Leopoldi enese originaalloomingut on pea võimatu dateerida ning oopuste kaupa järjestada. Sellekohased märkused noodilehtedel puuduvad). Leopold Mozarti suurimaks sooviks oli, et maailm tunnustaks tema poja geniaalsust. Leopold ei jõudnud oma eluajal poja suurt tunnustust ära oodata, kuid ta suri teadmisega, et teine suur kaasägne, Franz Joseph Haydn, oli nimetanud Wolfgangi “suurimaks talle teadaolevaks muusikuks”.

Päris ilma muusikaandeta ei jäänud ka Franz Xaver Wolfgang Mozart – Wolfgang Amadeuse noorim poeg, kirjelduste kohaselt tagasihoidlik ning sümpaatne noormees, keda saatsid elu lõpuni geeniused isa ning ambitsioonika ema varjud. Tal ei olnud lapsi ning ta elas suure osa oma tagasihoidlikust elust Lvovis, Poolas. Ei päästnud kuulsa isa nimest surmgi – ka kiri hauakivil põlistab Mozartite “needuse”, mis oli purustanud noore mehe hinge: “Olgu epitaafiks talle tema kuulsa isa nimi, oli ju olemine surnud geeniusse varjus täitnud kogu ta elu...”

- viiuldaja **Maano Männi** on tuntud nii orkestrisolisti kui kammermuusikuna
- Tobiase Keelpillikvarteti asutaja (2000)
- aastast 2002 ajastutruu Strauss-orkestri kunstiline juht
- aastast 2002 Vaasa Linnaorkestri kontsertmeister
- töötanud Tallinna Kammerorkestri, Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri ning Rahvuskooper Estonia sümfooniaorkestri kontsertmeistrina
- mängib 18. saj Itaalia Mantagatia Mediolani viiulil

- pianist **Toomas Vana** lõpetas 1999 doktorantuuri Saksamaal
- tunnustatud paljudel klaverikonkurssidel
- 1997 ilmus Saksamaal CD Schumanni ja Brahmsi klaverimuusikaga
- kontserdireisid on viinud teda Läti, Ukrainasse, Venemaale, Soome, Rootsi, Brasiiliasse, Saksamaale

One could say, that Johann Georg Leopold Mozart (1719–87), probably best known as the father of Johannes Chrysostomus Wolfgangus Theophilus (Wolfgang Amadeus) Mozart made two important contributions to music history. His first contribution was in education. Besides being a teacher, he wrote a textbook on playing the violin the same year that his son, Wolfgang, was born. The book was very popular, and made him famous among musicians in Europe. Mozart described his technique so completely that today's string players can read the book and re-create the way in which classical period string players played their instruments. His many compositions include operas, oratorios, and music for voice, violin, keyboard, and chamber groups. He also had 18 symphonies published. His second contribution was in teaching and helping his son, the great Wolfgang Amadeus Mozart. On Nov 21st, 1747, Leopold married Anna Maria Pertl. They had seven children, but only two of them, Maria Anna (nicknamed Nannerl) and Wolfgang Amadeus, lived to become adults. Nannerl was a wonderful keyboard player. Wolfgang was a keyboardist and violinist. He was also a musical genius. When Leopold realized his son's gift for composition, he dropped much of his own composing and teaching and turned to developing Wolfgang's talent. Until Wolfgang was in his teens, his father looked over his compositions, helped him notate the music, and made corrections. Later, Leopold organized his son's music and made sure Wolfgang's name and date were carefully written on each piece. Leopold also worked as Wolfgang's career manager, planning trips and concerts for him. Leopold's greatest wish was for the world to recognize his son's musical genius. He wasn't able to see his wish come true in his lifetime, although he did have the joy of knowing that the great composer Joseph Haydn had called his son "the greatest composer known to me".

The youngest son of Wolfgang Amadeus, Franz Xavier Mozart was still rather young when his father died. Today, Franz Xavier seems like a very ordinary person, much more like his mother than his father. He never had children, he took up a rather ordinary job, he never exactly stood out, but he had his father's deformed ear, which makes up for it. To this reportedly shy, charming young man, the twin burden of his mother's driving ambition and his father's looming shadow must have been intolerable. Even his tombstone allowed him no escape from the heritage that had crushed his spirit: "May the name of his father be his epitaph, as his veneration for him was the essence of his life".

- Estonian violinist **Maano Männi** is acknowledged as soloist for orchestra and chamber musician
- founder of Tobias String Quartet (2000)
- artistic director of the era-orientated Johann Strauss Orchestra
- concert master of Vaasa City Orchestra (since 2002), worked as a concert master for Tallinn Chamber Orchestra and Estonian National Symphony Orchestra and Estonian National Opera Symphony Orchestra
- plays on the instrument from 18th cent Italian master Mantagatia Mediolani

- Estonian pianist **Toomas Vana** took his doctor's degree in Germany, 1999
- winner of several international piano competitions
- his CD with piano music by Schumann and Brahms was released in Germany, 1997
- has toured in Latvia, Ukraine, Estonia, Russia, Finland, Sweden, Brazil, and Germany

Kes on tunnetanud mängu
sügavaimat tähendust,
ei ole seepeale enam mängija;
ta ei eksle enam
mitmekihilises maailmas
ning teda ei vaimusta enam
mängu avastamisrõõm, ehitus
ja kombinatsioonid,
sest ta on tundnud hoopis
teistsugust rõõmu
ja joovastust.

Klaaspärlimäng on vaimumäng
ning pärliteks on needsamad

tõe valemid.

On ainult kaks võimalust –

kas sa loojana ehk interpreedina

tabad neid,

või ei taba sa neid mitte...

TÄNUD

THANKS

EV Kultuuriministeerium / **Estonian Ministry of Culture**
Pärnu Linnavalitsus / **Pärnu City Council**
Eesti Kultuurikapital / **Estonian Cultural Endowment**
Toomas Sildmäe
Mitsubishi Kunstide Fond / **Mitsubishi Trust Foundation for the Arts**

Festivali korraldaja / **Organiser** – Eesti Kontsert
Koostöös / **In co-operation with** ERP (**Estonian Record Productions**)
Manager, tõlked / **Managing director, translations** – Tiina Jokinen
Toimetaja / **Assistant producer** – Riin Eensalu
Kujundus / **Design** – Piret Mikk
Logistika / **Logistics** – Mart Schifrin
Bukleti koostaja / **Booklet compiled** – Jana Moosar
Keelekorrektor / **Booklet editing** – Krista Hirvoja
Reklaam / **Advertisement** – Vello Rand, Clelia Piirsoo, Virve Hallik
Pärnu Kontserdimaja / **Pärnu Concert House** – Marika Pärk

Täiendav info / **More information:** www.erpmusic.com/Glasperslenspiel

Piletiinfo / **Ticket information:**

www.concert.ee

info@concert.ee

(+372) 6147760

**ESTONIAN
RECORD
PRODUCTIONS**

Kas on olemas
m a a i l m a
vapustavat,
kasvatavat,
parandavat,
galaktikaid
liigutavat
muusikat?

